

“A man is rich in proportion to the number of things which he can afford to let alone.” Henry D. Thoreau

Naturalist american, filosof, poet, prozator... mai actual ca niciodată... după 160 de ani. Henry David Thoreau a trăit 44 de ani (1817 – 1862). Cu studii la Harvard (1833-1837), a fost un mare gânditor, o vreme profesor, eseist. A scris peste 20 de volume, mare parte a acestora fiind publicate postum; scrierile lui combină observații naturalistice, cu aspecte filosofice și creații de literatură romantică; a anticipat idei ale ecologiei și ale ecologismului. A ridicat vocea pentru a susține protejarea speciilor și a zonelor sălbatice. Întoarcerea la o viață mai naturală, mai simplă, este secundată de critica adusă societății industriale, mai ales consumerismul pe care capitalismul îl promovează: înrobirea celor care se zbat pentru a achiziționa bunuri și servicii de care nici nu ar avea nevoie. “Most of the luxuries and many of the so-called comforts of life are not only not indispensable, but positive hindrances to the elevation of mankind.” Critic al sclavagismului, al mass-media care manipulează oamenii în interesul celor care controlează fluxurile informaționale... Azi este considerat unul dintre cei mai mari scriitori americani, prin valoarea ideilor eco-naturalistice și politice.

Thoreau punctează multe aspecte care azi sunt de actualitate la fel de mare cum erau atunci, în urmă cu 160 de ani... sau poate și mai mare. “We need the tonic of wilderness... We can never have enough of Nature. We must be refreshed by the sight of inexhaustible vigor, vast and Titanic features... We need to witness our own limits transgressed, and some life pasturing freely were we never wander. We are cheered when we observe the vulture feeding on the carrion which disgusts and disheartens us and deriving health and strength from the repast.”

A citit sute de cărți de știință și relatări scrise de mari călători și exploratori precum Magellan, James Cook, David Livingstone, Alexander von Humboldt șamd, dar și scrieri filosofice, și avea o cultură pe care greu o poți avea în perfecta noastră Lume Postmodernă cu toate programele educative care produc emo pe bandă rulantă. Originea Speciilor a lui Charles Darwin a ajuns la Thoreau în 1859, iar capacitatea lui intelectuală a permis imediata recunoaștere a validității incontestabile a teoriei evoluționiste exprimate de Darwin. Citind texte hinduse – din India, ajunge atras de idei precum frumusețea contemplării. Notițe despre aspecte botanice, despre fluctuațiile nivelului apei lacului, idei despre migrația păsărilor, experimente despre refacerea pădurii după un incendiu... toate stau la baza căutării unei înțelegeri mai profunde a semnificației fenomenelor observate. Scrierile lui Thoreau au avut influențe asupra unor mari naturaliști precum John Muir, Edward O. Wilson șamd. Valoarea naturalistică și filosofică a scrierilor lui a devenit din ce în ce mai evidentă odată cu dezvoltarea ecologismului... iar Thoreau se află și azi pe o traiectorie ascendentă în sferile intelectuale apte să înțeleagă semnificația celor scrise.

“There will never be a really free and enlightened State until the State comes to recognize the individual as a higher and independent power, from which all its power and authority are derived, and treats him accordingly.” Deoarece contemporanii îl priveau ca pe un naturalist preocupat de viața sălbatică, scrierile lui politice nu au avut un impact prea mare pe timpul vieții lui... cât timp ele au fost ignorate de ignoranții momentului; dar acest aspect a fost ulterior compensat. Prezentarea *The Rights and Duties of the Individual in relation to Government*, apoi cartea *Civil Disobedience* (1849) și alte scrieri ale lui despre abolirea sclavagismului în SUA secolului 19... și nesupunerea civică față de structurile guvernamentale aberante, au dus la influențe asupra altor mari gânditori, precum Mahatma Gandhi și Martin Luther King.... precum și asupra președintelui american John F. Kennedy, sau oamenilor de litere precum Ernst Hemingway, Leo Tolstoy, George Bernard Shaw. Cred că îți este evident că puterile-nonintelectuale de pe vremea lui, tot felul de politrucii americani și proprietari de sclavi, puritani creștini comercianți de trupuri negre africane despre care erau conștienți că nu au suflete,... nu aveau cum să înțeleagă ce face omul acela în pădure. De ce nu vrea să își facă “un rost în viață”, așa cum au ceilalți: să devină comerciant de sclavi spre exemplu!? Nu puteau înțelege cum poate să scrie tâmpenii precum nevoia de eliberare a sclavilor, abolirea sclavagismului, orânduire consimțită de Cartea Sfântă numită Biblie.

Mahatma Gandhi îl considera pe Thoreau ca “one of the greatest and most moral men America has produced.” În Autobiografia lui, Martin Luther King, Jr. scria despre contactul lui cu ideile lui Thoreau: “Here, in this courageous New Englander’s refusal to pay his taxes and his choice of jail rather than support a war that would spread slavery’s territory into Mexico, I made my first contact with the theory of nonviolent resistance. Fascinated by the idea of refusing to cooperate with an evil system, I was so deeply moved that I reread the work several times. I became convinced that noncooperation with evil is as much a moral obligation as is cooperation with good. No other person has been more eloquent and passionate in getting this idea across than Henry David Thoreau. As a result of his writings and personal witness, we are the heirs of a legacy of creative protest. The teachings of Thoreau came alive in our civil rights movement; indeed, they are more alive than ever before. (...) these are outgrowths of Thoreau’s insistence that evil must be resisted and that no moral man can patiently adjust to injustice.”

Thoreau descrie munca dură și epuizantă, prin care omul american își asigură existența, și lipsa de timp și energie pentru a se ridica deasupra nivelului de supraviețuire... și a ajunge eventual la aspecte importante pentru a avea o viață de Om... În *Walden* scrie: “(...) always on the limits, trying to get into business and trying to get out of debt (...) always promising to pay, promising to pay, to-morrow, and dying to-day, insolvent. (...) but worst of all when you are the slave-driver of yourself. Talk of a divinity in man. (...) The mass of man lead lives of quiet desperation.” Există niște nevoi umane fundamentale, precum hrană, adăpost, haine, căldură... necesități pe care le avem și noi la fel cum le aveau și primii oameni... dar odată ele satisfăcute, omul se poate interesa și de aspecte mai puțin materiale. “Most men, even in this

comparatively free country, through mere ignorance and mistake, are so occupied with the factitious cares and superfluously coarse labors of life that its finer fruits cannot be plucked by them. (...) He has no time to be any thing but a machine. How can he remember well his ignorance – which his growth requires – who has no often to use his knowledge?” Cei care au trăit în stilul vechi sunt oamenii trecutului, iar un nou stil este în principiu posibil, pentru oamenii noi. În catastrofală situație de azi a filosofiei consumeriste – dezastrul de secol 21, aspectele care îl preocupau în urmă cu atâta vreme, au devenit acum mai esențiale decât erau ele vreodată.

Cea mai cunoscută carte a lui este “Walden, or Life in the Woods”, o scriere despre viața simplificată în peisaje naturale. A încercat să găsească o cale de mijloc, nu foarte departe de Civilizație, dar nici nu prea departe de Natură. Simplificarea vieții, nevoia de întoarcere la lucrurile esențiale, l-au făcut pe Thoreau ca în anul 1845 să se retragă într-o cabană în pădure din vecinătatea unui lac, Walden Pond, unde a petrecut mai mult de 2 ani. “I went to the woods because I wished to live deliberately, to front only the essential facts of life, and see if I could not learn what it had to teach, and not, when I came to die, discover that I had not lived.” — Henry David Thoreau, Walden, Where I Lived, and What I Lived For

Admirarea Naturii Sălbatică, ascultarea sunetelor, observarea fenomenelor și încercarea de a le interpreta și înțelege... un mod de viață auster și autonom, acceptarea fericită a existenței organice, îi lăsa timpul să se preocupe de aspectele esențiale ale Vieții și să scrie acele texte care au devenit capodopere. Despre această perioadă de 2 ani scrie în Walden, carte care a fost inițial publicată în 1854 și a devenit una dintre cele mai renumite opere ale literaturii americane. Constați aici o frumoasă explorare empirică a realităților naturale, prin utilizarea organelor de simț de care omul dispune, ajutate de mecanisme simple și de un intelect performant... apt să prelucraze informația relevantă, să perceapă conexiunile, interdependențele... și să înțeleagă situația. De la observații asupra structurii geologice la cele asupra formațiunilor de gheață... la contemplarea diversității fenomenelor biotice din pădurea sălbatică, din lacuri și râuri și munți... până la aspectele societale. Cartea a ajuns un fundament pentru mișcarea de mediu, un suport ideatic pentru cei care vor să se întoarcă cu fața spre Uman și Natural, să înțeleagă și să protejeze ceea ce este viu în ei și să se integreze mai bine în sistemele naturale din care facem parte... adică cei care caută un fel de Fericire.

Prima biografie despre el a fost publicată de Ellery Channing, având sugestiv titlul: Thoreau the Poet-Naturalist. Iubirea vieții simple și ascultarea simfoniei naturii, descoperirea pulsurilor viului și a armoniei marilor fenomene... devine un fel de împlinire a aspirațiilor naturalistice și spirituale. Henry D. Thoreau scrie în Walden, 1854: “There are nowadays professors of

philosophy, but not philosophers. Yet it is admirable to profess because it was once admirable to live. To be a philosopher is not merely to have subtle thoughts, nor even to found a school, but so to love wisdom as to live accordingly to its dictates, a life of simplicity, independence, magnanimity, and trust. It is to solve some of the problems of life, not only theoretically, but practically.” Căutarea căilor de reconciliere a Omului cu Natura, părăsirea unui antropocentrism-aberant și izolat-în-iluzii, și îmbrățișarea unui naturalism-romantic, îl face pe Thoreau un filosof mai important pe zi ce trece odată cu avansarea noastră printre splendorile secolului 21.

© dr. Peter Lengyel

PS. În ediția din 2004 a “Walden”, Princeton University Press, Princeton and Oxford, în Introducere, John Updike scrie: “A century and a half after its initial publication, Walden has become such a totem of the back-to-nature, preservationist, anti-business, civil-disobedience mind-set, and Thoreau so vivid a protester, so perfect a crank and hermit saint, that the book itself risks being as revered and unread as the Bible.” Vrem, nu vrem, astfel de scrieri nu pot ajunge la marile mase de tractoriști și/ sau politrucii șmecheri, ci eventual la o elită intelectuală care întotdeauna este numeric nesemnificativă în societate. “A man is rich in proportion to the number of things which he can afford to let alone.” Henry D. Thoreau

Naturalist american, filosof, poet, prozator... mai actual ca niciodată... după 160 de ani. Henry David Thoreau a trăit 44 de ani (1817 – 1862). Cu studii la Harvard (1833-1837), a fost un mare gânditor, o vreme profesor, eseist. A scris peste 20 de volume, mare parte a acestora fiind publicate postum; scrierile lui combină observații naturalistice, cu aspecte filosofice și creații de literatură romantică; a anticipat idei ale ecologiei și ale ecologismului. A ridicat vocea pentru a susține protejarea speciilor și a zonelor sălbatice. Întoarcerea la o viață mai naturală, mai simplă, este secundată de critica adusă societății industriale, mai ales consumerismul pe care capitalismul îl promovează: înrobirea celor care se zbat pentru a achiziționa bunuri și servicii de care nici nu ar avea nevoie. “Most of the luxuries and many of the so-called comforts of life are not only not indispensable, but positive hindrances to the elevation of mankind.” Critic al sclavagismului, al mass-media care manipulează oamenii în interesul celor care controlează fluxurile informaționale... Azi este considerat unul dintre cei mai mari scriitori americani, prin valoarea ideilor eco-naturalistice și politice.

Thoreau punctează multe aspecte care azi sunt de actualitate la fel de mare cum erau atunci, în urmă cu 160 de ani... sau poate și mai mare. "We need the tonic of wilderness... We can never have enough of Nature. We must be refreshed by the sight of inexhaustible vigor, vast and Titanic features... We need to witness our own limits transgressed, and some life pasturing freely were we never wander. We are cheered when we observe the vulture feeding on the carrion which disgusts and disheartens us and deriving health and strength from the repast."

A citit sute de cărți de știință și relatări scrise de mari călători și exploratori precum Magellan, James Cook, David Livingstone, Alexander von Humboldt șamd, dar și scrieri filosofice, și avea o cultură pe care greu o poți avea în perfecta noastră Lume Postmodernă cu toate programele educative care produc emo pe bandă rulantă. Originea Speciilor a lui Charles Darwin a ajuns la Thoreau în 1859, iar capacitatea lui intelectuală a permis imediata recunoaștere a validității incontestabile a teoriei evoluționiste exprimate de Darwin. Citind texte hinduse – din India, ajunge atras de idei precum frumusețea contemplării. Notițe despre aspecte botanice, despre fluctuațiile nivelului apei lacului, idei despre migrația păsărilor, experimente despre refacerea pădurii după un incendiu... toate stau la baza căutării unei înțelegeri mai profunde a semnificației fenomenelor observate. Scrierile lui Thoreau au avut influențe asupra unor mari naturaliști precum John Muir, Edward O. Wilson șamd. Valoarea naturalistică și filosofică a scrierilor lui a devenit din ce în ce mai evidentă odată cu dezvoltarea ecologismului... iar Thoreau se află și azi pe o traiectorie ascendentă în sferele intelectuale apte să înțeleagă semnificația celor scrise.

"There will never be a really free and enlightened State until the State comes to recognize the individual as a higher and independent power, from which all its power and authority are derived, and treats him accordingly." Deoarece contemporanii îl priveau ca pe un naturalist preocupat de viața sălbatică, scrierile lui politice nu au avut un impact prea mare pe timpul vieții lui... cât timp ele au fost ignorate de ignoranții momentului; dar acest aspect a fost ulterior compensat. Prezentarea The Rights and Duties of the Individual in relation to Government, apoi cartea Civil Disobedience (1849) și alte scrieri ale lui despre abolirea sclavagismului în SUA secolului 19... și nesupunerea civică față de structurile guvernamentale aberante, au dus la influențe asupra altor mari gânditori, precum Mahatma Gandhi și Martin Luther King.... precum și asupra președintelui american John F. Kennedy, sau oamenilor de litere precum Ernst Hemingway, Leo Tolstoy, George Bernard Shaw. Cred că îți este evident că puterile-nonintelectuale de pe vremea lui, tot felul de politrucii americani și proprietari de sclavi, puritani creștini comercianți de trupuri negre africane despre care erau convingeți că nu au suflete,... nu aveau cum să înțeleagă ce face omul acela în pădure. De ce nu vrea să își facă "un rost în viață", așa cum au ceilalți: să devină comerciant de sclavi spre exemplu!? Nu puteau înțelege cum poate să scrie tâmpenii precum nevoia de eliberare a sclavilor, abolirea sclavagismului, orânduire consimțită de Cartea Sfântă numită Biblie.

Mahatma Gandhi îl considera pe Thoreau ca “one of the greatest and most moral men America has produced.” În Autobiografia lui, Martin Luther King, Jr. scria despre contactul lui cu ideile lui Thoreau: “Here, in this courageous New Englander’s refusal to pay his taxes and his choice of jail rather than support a war that would spread slavery’s territory into Mexico, I made my first contact with the theory of nonviolent resistance. Fascinated by the idea of refusing to cooperate with an evil system, I was so deeply moved that I reread the work several times. I became convinced that noncooperation with evil is as much a moral obligation as is cooperation with good. No other person has been more eloquent and passionate in getting this idea across than Henry David Thoreau. As a result of his writings and personal witness, we are the heirs of a legacy of creative protest. The teachings of Thoreau came alive in our civil rights movement; indeed, they are more alive than ever before. (...) these are outgrowths of Thoreau’s insistence that evil must be resisted and that no moral man can patiently adjust to injustice.”

Thoreau descrie munca dură și epuizantă, prin care omul american își asigură existența, și lipsa de timp și energie pentru a se ridica deasupra nivelului de supraviețuire... și a ajunge eventual la aspecte importante pentru a avea o viață de Om... În *Walden* scrie: “(...) always on the limits, trying to get into business and trying to get out of debt (...) always promising to pay, promising to pay, to-morrow, and dying to-day, insolvent. (...) but worst of all when you are the slave-driver of yourself. Talk of a divinity in man. (...) The mass of man lead lives of quiet desperation.” Există niște nevoi umane fundamentale, precum hrană, adăpost, haine, căldură... necesități pe care le avem și noi la fel cum le aveau și primii oameni... dar odată ele satisfăcute, omul se poate interesa și de aspecte mai puțin materiale. “Most men, even in this comparatively free country, through mere ignorance and mistake, are so occupied with the factitious cares and superfluously coarse labors of life that its finer fruits cannot be plucked by them. (...) He has no time to be any thing but a machine. How can he remember well his ignorance – which his growth requires – who has no often to use his knowledge?” Cei care au trăit în stilul vechi sunt oamenii trecutului, iar un nou stil este în principiu posibil, pentru oamenii noi. În catastrofală situație de azi a filosofiei consumeriste – dezastrul de secol 21, aspectele care îl preocupau în urmă cu atâta vreme, au devenit acum mai esențiale decât erau ele vreodată.

Cea mai cunoscută carte a lui este “*Walden, or Life in the Woods*”, o scriere despre viața simplificată în peisaje naturale. A încercat să găsească o cale de mijloc, nu foarte departe de Civilizație, dar nici nu prea departe de Natură. Simplificarea vieții, nevoia de întoarcere la lucrurile esențiale, l-au făcut pe Thoreau ca în anul 1845 să se retragă într-o cabană în pădure din vecinătatea unui lac, Walden Pond, unde a petrecut mai mult de 2 ani. “I went to the woods because I wished to live deliberately, to front only the essential facts of life, and see if I could

not learn what it had to teach, and not, when I came to die, discover that I had not lived.” —
Henry David Thoreau, *Walden, Where I Lived, and What I Lived For*

Admirarea Naturii Sălbatică, ascultarea sunetelor, observarea fenomenelor și încercarea de a le interpreta și înțelege... un mod de viață auster și autonom, acceptarea fericită a existenței organice, îi lăsa timpul să se preocupe de aspectele esențiale ale Vieții și să scrie acele texte care au devenit capodopere. Despre această perioadă de 2 ani scrie în *Walden*, carte care a fost inițial publicată în 1854 și a devenit una dintre cele mai renumite opere ale literaturii americane. Constați aici o frumoasă explorare empirică a realităților naturale, prin utilizarea organelor de simț de care omul dispune, ajutate de mecanisme simple și de un intelect performant... apt să prelucraze informația relevantă, să perceapă conexiunile, interdependențele... și să înțeleagă situația. De la observații asupra structurii geologice la cele asupra formațiunilor de gheață... la contemplarea diversității fenomenelor biotice din pădurea sălbatică, din lacuri și râuri și munți... până la aspectele societale. Cartea a ajuns un fundament pentru mișcarea de mediu, un suport ideatic pentru cei care vor să se întoarcă cu fața spre Uman și Natural, să înțeleagă și să protejeze ceea ce este viu în ei și să se integreze mai bine în sistemele naturale din care facem parte... adică cei care caută un fel de Fericire.

Prima biografie despre el a fost publicată de Ellery Channing, având sugestiv titlul: *Thoreau the Poet-Naturalist*. Iubirea vieții simple și ascultarea simfoniei naturii, descoperirea pulsurilor viului și a armoniei marilor fenomene... devine un fel de împlinire a aspirațiilor naturalistice și spirituale. Henry D. Thoreau scrie în *Walden*, 1854: “There are nowadays professors of philosophy, but not philosophers. Yet it is admirable to profess because it was once admirable to live. To be a philosopher is not merely to have subtle thoughts, nor even to found a school, but so to love wisdom as to live accordingly to its dictates, a life of simplicity, independence, magnanimity, and trust. It is to solve some of the problems of life, not only theoretically, but practically.” Căutarea căilor de reconciliere a Omului cu Natura, părăsirea unui antropocentrism-aberant și izolat-în-iluzii, și îmbrățișarea unui naturalism-romantic, îl face pe Thoreau un filosof mai important pe zi ce trece odată cu avansarea noastră printre splendorile secolului 21.

AUTOR: © dr. Peter Lengyel

PS. În ediția din 2004 a “*Walden*”, Princeton University Press, Princeton and Oxford, în

Introducere, John Updike scrie: "A century and a half after its initial publication, Walden has become such a totem of the back-to-nature, preservationist, anti-business, civil-disobedience mind-set, and Thoreau so vivid a protester, so perfect a crank and hermit saint, that the book itself risks being as revered and unread as the Bible." Vrem, nu vrem, astfel de scrieri nu pot ajunge la marile mase de tractoriști și/ sau politrucii șmecheri, ci eventual la o elită intelectuală care întotdeauna este numeric nesemnificativă în societate.

SURSA:

[Peter Lengyel Blog](#)